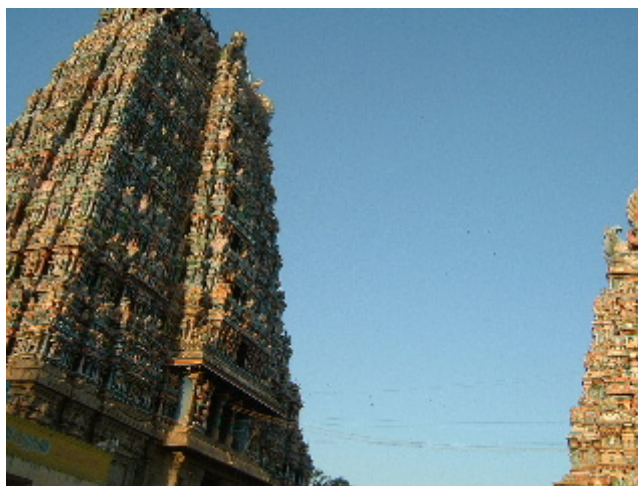

Crònica 12 : Tiruchirapalli, Pondicherry, Mamallapuram i Chennai

Sortim de Madurai amb el tren de les dotze del migdia, l'anomenen Howrah Express i porta una hora de retard, arriba arrossegant amb fúria una quinzena de vagons i el seu xiulet silencia l'efervescència comercial de l'andana, són els venedors de te i pastes fregides que carreguen existències a les cantines del govern. No sabem llegir el bitllet i ens enfilem per la primera porta que s'atura prop nostre, la falta de presència humana ens fa sospitar amb certesa que aquell compartiment no s'adiu al preu de bitllet ordinari que hem pagat. Seiem esperant la comunitat de revisors que es passegen uniformats recol·locant els passatgers errats, no triguen gaire en indicar-nos que hem de caminar per dins del tren fins l'últim vagó, el de les cadires de fusta, ens diuen. Passem trontollant per desenes de vagons completament buits, creuem pel mig de la cuina i del rebost del tren, ple de cebes i galledes amb potes de pollastres en remull, i rera el fum dels fregits trobem una pila de passatgers cansats que es recolzen amuntegats als passadissos, no veiem les cadires de fusta però deduïm que hem arribat a tercera. Seiem davant la porta oberta de bat a bat buscant les bafarades d'aire calent com a remei per la nostra xafogor. El paisatge s'ha tronat monòton, les terres cada cop són més àrides i les comunitats rurals més espaciades, creuem un riu gairebé sec, l'animen els centenars de draps de colors que voleien eixugant-se des dels estenedors enfangats. Acaben d'enfilar-se tres homes que comparteixen el mateix estil d'embenatge, aquest deu ser el poble de cal metge, porten el cap embolicat i treuen les orelles per un esparrac fet a mida...

*El temple Meenakshi de Madurai ens va impressionar de debò.
Madurai. 24 feb. 2003*

Baixem a Trichy Junction, la parada principal de Tiruchirapalli, al cor de Tamil Nadu. És la ciutat més històrica i caòtica que hem trepitjat fins ara, les riades de vianants se'ns emporten i hem d'estar pendents d'adaptar-nos al seu pas. Xiulets, botzines, altaveus, edificis enlluernats, vehicles que ens passen a fregar, parades que apareixen del no res entrebancant la multitud, tallers de reparacions que amunteguen la ferralla barrant el pas i una colla de cavalls malaltissos lligats sobre les deixalles al bell mig del trànsit. Ens endinsem al

casc antic pel basar xinès, una església britànica atrau als feligresos amb les pampallugues de les creus de neó vermell que penjen del campanar. Colgat de parades de flors, roba i quincalla veiem la fossa immensa de l'estanc de Teppakulam, alguns devots lloguen un patí aquàtic per pedalar al voltant del temple que emergeix de les aigües. Enmig d'edificis destortalats i d'un regateig frenètic s'aixequen vuitanta metres de roca taronja fortificada i coronada per un temple a Ganesh. Alcem el cap per seguir-lo amb la mirada però no trobem cap carrer que ens hi apropi, caminem sense frenar el ritme de la ciutat, s'ha post el sol i els crits dels comerciants sembla que ressonin més fort. Sota els esglaons d'uns magatzem de luxe seuen una desena de persones gemegant caritat, són l'última capa de la societat hindú, els intocables batejats per Gandhi amb el nom menys cruel d'*Harijans* o fills de déu, viuen remenant escombraries i són considerats espiritualment impurs, fins fa poc tenien vedada l'entrada als temples i ara continuen sense ser tocats per ningú.

***Les entrades als temples són
passadissos humans on es
mostren tot tipus de misèries.
Tiruchirapalli. 25 feb. 2003***

Un aparador de desgràcies exposat perquè les altres quatre *varnas* o castes puguin fer mèrits espirituals encistellant per inèrcia algunes rupies dins del plat. Hem llegit que un dels himnes de les escriptures vàdiques narra com Brahma, el déu creador, va fer sorgir els humans del *purusha*, l'home primordial, els brahmans, sacerdots de la casta més alta van brollar de la seva boca, els guerrers dels bíceps, els comerciants i artesans de les anques i els servents dels peus, prescrivint així l'origen diví d'aquesta estratificació estancada, la missió dels humans nascuts dels peus era la de servir a les altres tres castes, altrament anomenats "els nascuts dues vegades". Fora d'aquesta jerarquia de reencarnats i servents trobem els descastats, nascuts de la terra, éssers impurs que tracten amb les deixalles i els morts. Però aquesta voluntat dels deus s'ha de contrastar amb uns fets encara més

perversos, la realitat històrica. La paraula sanscrita *varna* vol dir casta però també vol dir color, es creu que aquesta segregació va ser imposada mil anys abans de Crist pels invasors indoeuropeus o aris per esclavitzar les poblacions aborígens de pell negra. El fanatisme religiós s'ha encarregat de preservar durant mil·lenis aquestes desigualtats socials, les sancions morals de l'ultratomba fan resignar a millors d'éssers humans que han nascut en la misèria. Creuen cegament que el cos és l'embolcall provisional de l'ànima que s'encarna per viatjar a través de l'eternitat, el bé i el mal acumulat durant les existències mortals són el *Karma* que determina si en la següent reencarnació l'ànima s'eleva o descendirà dins la jerarquia de castes. Ara, seguint la multitud que ens condueix a la boca del temple, presenciem les seqüeles més palpables d'aquestes creences, són les cares de resignació de les mares amb fills esquistats dormint a la falda que es gronxen desgastades demanant misericòrdia, l'angoixa d'un noi estirat de boca terrosa i lligat pel coll i els braços amb una cadena de ferro que es recargola tremolant amb moviments espasmàtics, la fatiga d'uns infants conills, bruts i amb els cabells crespats de misèria que venen els últims ocells que han quedat vius dins les gàbies.

***La mà dreta d'aquesta nena
amaga una greu infecció i
l'esquerra es mostra demanant
caritat.***

Tiruchirapalli. 25 feb. 2003

L'entrada al temple és un mercat de vestits daurats per decorar als deus, estàtues i productes d'ofrena. Per arribar al fort de roca hem d'enfilars cants d'esglaons desnivellats que esquiven deïtats de pedra i temples sagrats, arribem suats i esbufegats empesos per una manada enèrgica que puja decidida, només algunes mares carregades amb els fills a la cintura i lligades per les robes del sari s'han fet a un costat per refer forces. Des de dalt mirem astorats les dimensions de la ciutat, tant com ens allarga la vista són cubs de ciment pintats amb tons pàl·lids i engrunats, teulats ensorrats que s'aguanten

entre ells cobrint els carrerots estrets, només desxifrem quatre carrers principals plens de llum i el llit sec del riu Kaveri, tot és una massa compacte d'habitatges. Corredisses de monos espantant als visitants que descansen sobre la roca encara calenta del sol i nens que aprenen a senyar-se, estirant-se les orelles amb les mans contràries i picant-se suaument els costats del cap mentre s'ajupen un parell de vegades.

Buidem la poca esma que ens queda penjats del barrot central de l'autobús número 1, ja no mirem per la finestra ni fem resistència als sotracs, només abandonem el cos suat al moviment descompassat del vehicle. Estem marejats i atordits, si tanquem els ulls encara veiem pampallugues i ens piten les orelles, ni l'habitació ens salva d'aquesta bogeria, la calor ens empapa el cos devorat pels mosquits, no corre ni un ble d'aire i el soroll dels cotxes nocturns es barreja amb els cants dels nois de l'habitació del costat, són les quatre del matí i ningú dorm.

Hi ha quelcom d'aquest país que ens fa contradir i alhora ens té fascinats i mancats d'explicació, podem rendir-nos atossigats per la gent i defallits pel cansament del caos i en un instant revifar meravellats per la bondat i l'altruisme desmesurat. Quedes adaptat i atrapat a un ritme de vida que flueix dins del caos i a un tarannà humà completament eixelebrat però que emana bondat extrema.

Només cal que ens passem un instant amb cara de perduts fent nosa entre els autobusos parats perquè ràpidament ens recol·loquin gairebé enfilant-nos fins la butaca. Anem a Srirangam, un poble que queda a un sis quilòmetres de Trichy, sembla que hem agafat afició pels temples i és que seure sobre les roques gastades pels peus i veure a passar la vida dins d'un temple és tant fascinant com viatjar amb el cap a la finestra del tren o del bus saciant el nostre afany d'observar. El xofer condueix embogit per carrers plens de vianants que s'arraconen amb naturalitat a cada toc de botzina, només hem espantat a un noi que pedalava carregat de lletres, s'ha desequilibrat i ha tombat la bicicleta, però no ha rondinat gens. No sabem pas com ha anat però estem encallats per un autobús que ha quedat entravessat davant nostre, n'ha baixat el conductor i s'apropa escridassant al seu company de salari, aquest no en va pas endarrera de renecs i amenaces, treu una barra de ferro i l'intenta picar des de la finestra, tothom els envolta i hem embussat el carrer, tenim camions encastats a cada banda que volen passar tant si com no, els vianants s'apropen i una munió de gent mira passiva com es barallen els dos xofers, res més, han parat de sobte i ara xerren amistosament, l'embolic de vehicles es desfà i reprenem el viatge.

***Les baralles públiques solen aixecar força
expectació però també solen acabar tal i com
han començat.
Tiruchirapalli. 25 feb. 2003***

El temple de Ranganathaswamy és tant immens que part del poble pren vida arrecherat entre les seves *gopures*, el santuari sagrat està dedicat al déu Vishnu i els seus seguidors es pinten una “v” blanca al front amb una ratlla roja vertical, per diferenciar-se dels seguidors de Shiva que s’unten tres ratlles blanques de través. Paguem per deixar les sabates, per entrar la camera de retratar i per enfilarnos al teulat a contemplar de prop les *gopures* i veure de lluny la cúpula d’or que cobreix la cambra sagrada, tot en concepte de donatius pels deus. Passegen famílies senceres amb el cap afaitat i ungit amb pols groga, és el ritual d’oferir els cabells als deus a canvi de demanar-los una gràcia. Dues dones grans seuen als esglaons d’entrada esperant caritat, tenen la boca arrugada i els ulls enfonsats, parlen desdentades i riuen amb aquella tendresa serena de vida gastada que es repeteix a tots les àvies del món, tenen l’esquena arrupida i la mà resseca, ens saludem amb els ulls. Els sacerdots brahmans passegen ostentosos i panxa rodons gaudint del privilegi poc meritori però socialment acceptat que els ha fet néixer a la casta més pura. Ens delim per acariciar l’elefant i hem canviat les rupies pels cacauets, no li deuen haver arribat enlloc ni per trobar-ne el gust, ens omple de babaies i esbufega feixuc, camina de recules fins que troba el desnivell dels esglaons i davant la mirada consentida dels fidels engega litres de pipí i boles d’excrements.

L'elefant s'ha convertit en un element més de l'engranatge comercial dels temples. Srirangam. 26 feb. 2003

Una colla de músics arriben cantant alabances i ballant amb sitars, tambors i cascavells lligats als turmells, els creients s'hi van afegint i s'engresquen repetint la tornada. Van a cantar les cançons de bona nit al déu Vishnu que s'adorm des de fa milers d'anys sota la mirada d'un elefant i una vaca sagrada que escolten amb ell les nanes.

Baixem a Villupuram Junction i agafem un autobús fins a Pondicherry, una ciutat banyada per les aigües del golf de Bengala i amb alguna reminiscència francesa encomanada pels colonitzadors. Teníem pensat fer-hi nit, però sembla que tot se'ns ha girat en contra, fa hores que caminem sota un sol que esberla, la brúixola marca el nord i encara no hem trobat cap allotjament, sembla que arribem al centre de la ciutat, però resulta ser un goig sense alegria, els preus de les habitacions s'escapen del nostre pressupost i reculem sorruts i desanimats cap a la parada d'autobusos. Amb una rebequeria absurda d'orgull no ens comprem ni un croissant francès i enfilem cap a Mamallapuram, uns cent quilòmetres al nord. La carretera està deliciosament asfaltada i per primera vegada veiem senyals de trànsit, qui sap si hi té res a veure el reconeixement de la ciutat com a patrimoni de la humanitat per part de la UNESCO. És la ciutat dels escultors, desens de pedres rodones de dimensions esfereïdores s'amunteguen entre temples tallats a la roca, relleus gegants que narren les llegendes dels deus, escultures d'animals i coves mil·lenàries, tot unit per uns corriols de sorra embardissats i animat amb famílies de cabres i monos salvatges que custodien les relíquies rupestres.

***Sembla que a l'Índia les pedres han tingut
millor sort que els animals...
Mamallapuram. 27 feb. 2003***

Al bell mig del no res, voltat de sorra taronja i de cagallons de cabra s'aguanta perillosament una immensa roca d'una perfecció esfèrica i propietats esotèriques que anomenen popularment "la bola de mantega del déu Krishna". Arribem al poble dels escultors guiats per un soroll insaciable de repics secs, centenars d'escultures de deus i deesses s'amunteguen per tot el carrer. Els menys hàbils i les dones esmicolen les roques a cops de pic, s'amaguen del sol ajupides sota una fulla de palmera apuntalada amb troncs, els infants carreguen de dos en dos farcells amb les pedretes engrunades i els travessen a corre cuita d'un lloc a l'altre, els escultors seuen amagats entre les estàtues de dimensions sobrehumanes, alguns porten ulleres i d'altres ja tenen els ulls ferits, els aprenents són ben joves i observen el martelleig del seu mestre mentre poleixen i netegen les obres d'art.

***...potser per això alguns han
decidit convertir als animals en
pedres...
Mamallapuram. 27 feb. 2003***

Demanen dues centes cinquanta rupies per entrar a veure un grup de cinc monòlits estucats coneguts amb el nom de les Pancha Pandava Rathas, decidim quedar-nos fora i fer una ullada des de lluny, agermanant-nos amb tots els altres forans que reculen esglaiats quan coneixen el preu saquejador. Acaba d'entrar una escola de nens uniformats, s'esbafen corrent entre les escultures i enfilant-se sobre els elefants de pedra, improvisen un tobogan a la teulada del temple i els seus crits de felicitat s'ofeguen i ressonen fent revifar les roques, llàstima, ara els crits són xiscles, els ha descobert algú que fa de mestre, inflat en la seva insòlita autoritat per un garrot amenaçador els estomaca de valent, els empaita picant a tort i a dret i els atalaia de tal manera que ara els té tots en una solemne renglera humana. S'ha apagat la remor d'infants i els torna cap a l'autocar davant la mirada atònita dels que no combreguem amb l'espectacle vist des de fora.

***...Veient tot això arribes a la conclusió que
construir i destruir deu formar part de la
naturalesa humana...
Mamallapuram. 27 feb. 2003***

El gremi de viatgers estem reduïts en un carrer fictici, inundat de paradetes d'internet, telèfons per trucades internacionals, llibres de moltes mans, records i cuinats europeus. Una passa enfora i trepitgem la pobresa més extrema, solars plens de deixalles i excrements que desprenen un tuf intens. Se'ns fa difícil entendre com és que les famílies amunteguen les deixalles putrefactes al voltant de les seves cabanes, defequen i orinen a pocs metres d'on mengen i dormen i la natura no té temps de ser benèvola i absorbir aquesta quantitat de residus. Les mosques empipen les vaques i els infants, sembla que tot el barri té l'olfacte immunitzat i fa vida al carrer, unes noies es pentinen les cabelleres, altres cuinen amb foc a terra, renten la roba, els plats i els menuts dins d'uns gibrells d'aigua.

***...Per sort els nens no deixen de ser nens i viuen submergits dins la seva bombolla...
Mamallapuram. 27 feb. 2003***

La platja és una prolongació de l'orinari públic, un abocador esgarrifós remullat pel Golf de Bengala. Camines per la sorra esquivant excrements humans i els únics que en diuen bé són les manades de porcs salvatges que corren ensorrats refregant-se amb el llot verdós de les aigües que han quedat atrapades entre alguna duna.

La desproporció entre turistes i venedors de quincalla es fa tant evident que es provoquen situacions ben absurdes, estem voltats per sis nois amb estoig de llauna que a primer cop d'ull venen penjolls de pedres, les ofertes s'endinsen per camins tant sorprenents que ara ens volen vendre un euro. En certa manera no deixa de ser un negoci picaresc, demanar monedes de diferents països per la col·lecció i llavors buscar turistes del país de la moneda i suplicar-los que la descanvien amb rupies. L'altre gremi consumista és la tropa de turistes locals que baixen dels autocars per sucar els peus a les aigües del golf de Bengala, venen a veure el temple del mar " Shore temple", comprar quatre clauers petxina i fer una volta dalt d'un cavall moribund.

Estem aficionats en una petita botiga d'internet i ens sobresalten uns ronquets esbufegats que pugen des de sota, el noi de la botiga s'ha quedat adormit estiregassat darrera nostre, malauradament ja no ens sorprenen massa coses, i intentem fer poc soroll per no estroncar-li el son i ja no ens preocupem per justificar tots els comportaments surrealistes.

...I d'altres afortunadament no deixen mai de ser nens.

Mamallapuram. 27 feb. 2003

Són les dues de la matinada i hi ha algú que frega amb un soroll d'ungles la porta de l'habitació, fem tota mena d'especulacions que ens fan venir por de nit a nosaltres mateixos fins que carregats de valor i tafaneria ens decidim a obrir la porta, no ha calgut, doncs un cranc s'ha empassat per l'esquerda de la cornisa i es passeja explorant el nostre hospici.

Deixem el poble de Mamallapuram caminant entre cabres que es cargolen endormiscades i recobertes de pols, les barraques són buides, un matalàs fora la porta i una colla de menuts estirats a terra, sols, arrebossats de sorra i mocs, ofegats pel plor de gana sota un sol que els hi asseca la vida. Les seves mares, encara nenes, van i venen del bidó comú carregant esmades les gerres d'aigua. A la parada d'autobusos presenciem un espectacle esparpèntic, uns nens de set i vuit anys es passegen vestits de deus o de personatges tribals, engalanats amb corones i penjolls, amb un drap taronja lligat a la cintura i fent dringar el pot de les rupies, caminen amb la boca oberta, doncs una fletxa els hi travessa la llengua i el llavi inferior, porten la cara pintada i persegueixen a tothom mostrant-se com monos de fira i encaixant amb orgull els desaires de la gent. Els agafaríem, els hi trauríem la punxa, els rentaríem la cara i els enviaríem a l'escola a fer de nens, però el món no gira per tots igual, menys si es pensa amb la panxa buida. Unes mares, amb els fills endormiscats dins d'un sarró lligat a l'espatlla, es passegen venent collarets i una colla de nens ens estiren les mànigues i es toquen la panxa i la boca en senyal de fam, és un demanar curiós doncs ens miren contrariats agafant els plàtans d'una revolada i exigint que volen rupies, però quan els demanem quelcom s'obliden que s'han apropat per demanar i marxen enriolats per les poques paraules que hem après en hindi.

Ens enfilem al autobús que ens conduirà a Chenai, amb el problema habitual d'haver de canviar tres o quatre vegades de lloc, seiem als seients que semblen buits, però quan el bus arrenca puja una manada de viatgers que ja venien dins del vehicle i reclamen el seu lloc, prou que demanem abans de seure si aquell lloc te amo, però es veu que els veïns propers no s'hi fixen. Respirarem profundament i ens ho agafem amb calma, estem a punt de fer el viatge en tren més llarg de les nostres vides, de Chenai a Itarsi a l'estat de

Madhya Pradesh, la terra del mig, creuant tot el cor de l'Índia en un recorregut de vint -i- quatre hores d'una tirada.

Olga&Fraz

El reportatge: La música a l'Índia

Encara que són molts els estils de música que es poden escoltar a l'Índia, a nosaltres se'ns fa gairebé impossible distingir-los. Des del nostre punt de vista o millor dit des del nostre punt d'oïda tot el que hem sentit fins ara no ens sona gaire diferent. Bàsicament es tracta d'un fons instrumental presidit per una veu, generalment femenina, amb una poderosa capacitat de penetració cerebral. El que primer crida l'atenció, o millor dit el que primer et distreu l'atenció de les altres coses, és la incisiva veu del o la cantant que cançó rera cançó s'endinsa de forma inevitable dins la massa encefàlica tal com si del taladre d'un electricista es tractés. De totes maneres al cap d'un temps d'adaptació, tal i com passa amb l'alimentació i altres assumptes, el sistema nerviós s'immunitza i deixa pas a una certa admiració per aquesta forma d'expressió o millor desesperació artística...

Pel que hem pogut esbrinar hi ha com dos grans grups diferenciats d'estils musicals, la música clàssica i la folklòrica. La clàssica comprèn dos estils diferents, la que es coneix amb el nom de música clàssica hindustaní que fa referència a la música més pròpia del nord i la del sud o carnàtica, la qual es diferencia de la seva germana del nord per ser més alegre i apassionada. És difícil per una orella occidental distingir-ne les diferències però a grans trets el que es coneix com a música folklòrica és la que es pot sentir al carrer, als autocars i en definitiva la més comú i quotidiana, mentre que la clàssica entenem que és la que s'escolta en entorns més específics. Els seus orígens, tal com passa amb les altres formes d'expressió artística, s'atribueix a alguna de les moltes divinitats i la síntesi que en resulta del mite i la llegenda se sol prendre com a veritat literal. El resultat és un llarg procés d'integració de moltes i diverses influències culturals, entre elles i molt important la dels mongols musulmans. Així doncs, segons la zona es fa més evident una influència o altra i és per això que es pot diferenciar entre la música del nord i la del sud.

Un altre fet curiós de la música de l'Índia és la forma de transmetre-la. Hi ha un fort vincle entre mestre i alumne, normalment solen ser parents però encara que no ho siguin es porta a terme un ritual per inaugurar la nova relació espiritual. Encara que la música no fa distincions religioses un mestre s'anomena *pandit* si es hinduista o *ustad* si és musulmà, aleshores es converteixen en gurus i poden ensenyar de tot, des del seu art o instrument fins a tècniques de cant.

També hem trobat expressions musicals de caire religiós en temples. Brahmans equipats amb diferents instruments i dansant de forma tribal al ritme de la seva música mentre desenes de devots els envolten tot compartint el fervor del moment.

***Els instruments de la imatge són
Sitars i en aquest cas sonen en
motiu religiós.
Srirangam. 26 feb. 2003***

Pel que fa als instruments tradicionals de l'Índia el més conegut és el *Sitar*, un instrument de corda nascut el segle XIII el so del qual caracteritza la música de l'Índia. El *Surbahar*, en la pràctica un sitar baix, es toca igual però té un mànec més llarg i més ample. El *Sarod*, parent del *Rebab* afganès és més petit que el sitar i té dues caixes de resonància. El *Sarang*, el *Santoor*, el *Surmandal*, són altres instruments de corda que es fan servir a l'Índia. Pel que fa als instruments de vent el *Shehnai* es caracteritza per ser similar a l'Oboè i per exigir un enorme control de la respiració i *Bansuri* fa referència a una àmplia varietat de flautes de bambú. La *Tabla* és el referent dels instruments de percussió. Es tracta d'un conjunt de dos petits tambors que es toquen amb les palmes i els dits per produir una fabulosa varietat de sons i timbres en la gamma d'una sola octava.

Olga&Fraz

Consells i curiositats

Tan pot ser un consell com una curiositat, però a l'hora de baixar o pujar dels trens o autobusos es desencadenen dos allaus de força semblant però de sentit contrari, un que intenta baixar i l'altre que vol pujar a qualsevol preu. Sembla que les regles que regeixen la lògica del civisme són totalment desconegudes per una societat que si alguna cosa té, és sobre població i que si en algun lloc es manifesta és en els transports públics.

Per això us recomanem que alhora de pujar o baixar d'autobusos, trens i d'altres tant sols feu una cosa: empènyer. Encara que us sembli políticament

incorrecte empenyeu sense parar fins que hagueu assolit l'objectiu. No patiu per ser considerats com a mal educats, simplement empenyeu...

No és d'estranyar que amb tot el que deuen haver vist, els deus s'hagin quedat de pedra...

Olga&Fraz